"Ні-ні, мій друже, навіть не думайте про це. Те, чого ви просите, обурює мене, викликає огиду. Схоже, що Всевишній, в якого я щиро вірю, зволив колись до всього прекрасного, яке він створив, додати мірку чогось гидкого. Він дав нам кохання — най солодше за все на світі почуття, та,4 зваживши, що для нас воно надто прекрасне та шляхетйе, створив хтивість, цю підлу, брудну, обурливу, тваринну жагу, яку він змішав, немов на глум, з усім нечистим у нашому тілі, зробивши це так, що сором про те й подумати і не годиться говорити, хіба лише пошепки. Вияви хтивості бридкі, ганебні. їх приховують, вони обурюють душу, ображають зір, їх засуджує мораль, переслі-

дує закон, і люди віддаються пристрасті вночі, неначе злочинці.

Цього не просіть у мене ніколи, ніколи!

Я не знаю, чи кохаю вас, але я знаю, що мені приємно з вами; ваш погляд тішить мене, ваш голос пестить мені слух. Але якщо ви, скориставшися з моєї слабості, здобудете, чого прагнете, — ви зразу ж станете мені ненависні. Ніжний зв’язок, що нас з’єднує, порветься, і нас розділить безодня ганьби. Хай усе залишається таким, як є. І… кохайте мене, якщо хочете, я не бороню.

Ваш друг Женев’єва"

"Пані, дозвольте і мені, в свою чергу, поговорити з вами просто, без зайвих церемоній, — так, як говорив би я з приятелем, який збирається назавжди в монастир.

Я теж не знаю, чи кохаю вас. Про це я міг би дізнатися, лише домігшись того, що так вас обурює.

Пригадуєте вірші Мюссе:

Ще пам’ятаю я ті спазми пожадливі,

Цілунки пристрастні,* розпалені тіла,

І зуби зціплені, і зимний піт чола…

Небесні хвилі це… або… або жахливі! 10

Ми, чоловіки, теж відчуваємо огиду та відразу, коли, охоплені Всевладним поривом інстинкту, опускаємося до випадкових зв’язків. Та коли жінка — наша обраниця, заводи чарівна, нездоланно ваблива, як ви вабите мене, то любощі стають п’янким щастям, щонайповнішим і безмежним раюванням.

Пестощі, пані,— це випробування почуттів. Якщо після обіймІЬ наш запал згас, то ми помилилися. Коля ж він дужчає, то ми кохаємо.

Один філософ, що відкидав цю теорію, застерігав нас проти теиет, які людині наставила природа. Природі доконче потрібні живі істоти, сказав він, і, щоб змусити нас створювати їх, вона кладе у пастку подвійну принаду: кохання і хтивість. І він додавав: тільки-но ми впіймалися, тільки-но минула хвилина божевілля — нас огортає глибокий сум, бо ми розуміємо, як спритно нас ошукали, бачимо, відчуваємо ту таємничу причину, що штовхнула нас усупереч волі в цю пастку.

І це трапляється часто, дуже часто. Тоді ми підводимося з огидою. Природа нас подолала, вона нас штовхнула

своєю владою в розкриті обійми, бо прагне, щоб обійми завжди були розкриті.

Так, я звідав холодний пал поцілунків незнайомих уст, пильний, несамовитий погляд очей, яких ніколи перед цим не бачив і більш ніколи

не побачу, і все інше, про що не смію писати, все те, що сіє в нашій душі гіркоту і смуток.

Але коли ця хмара пристрасті, що називається коханням, обволікає двох істот, коли вони постійно думають одне про одного, коли за час тривалої розлуки неугавно і безнастанно, вдень і вночі виринають у пам’яті риси коханого обличчя, усміх, звук голосу, коли усіма думами володіє один образ, що його нема і все ж він стоїть перед очима, хіба не природно, щоб обійми нарешті розкрилися, щоб уста з’єдналися й переплелися тіла?

Невже ви ніколи не почували жадоби поцілунків? Хіба вуста не прагнуть уст, а ясний погляд, від якого завмирає серце, хіба не будить у ваших жилах нездоланного, несамовитого запалу?

Це пастка, ганебна пастка, скажете ви. Хай так, я це знаю і радію, потрапивши туди. Природа приховує пестощами свою підступність, щоб змусити нас проти волі множити прийдешні покоління.

Тож викрадімо в неї пристрасть та й обернімо собі на втіху, витончімо, зміцнімо, зідеалізуймо її — коли хочете! Тепер і ми ошукаймо природу, цю крутійку. Зробімо більше, аніж вона хотіла, могла, наважилася нас учити. Сластолюбство — це коштовний камінь, здобутий у надрах землі; берімо ж його, різьбімо, вдосконалюймо, не питаючи первинних помислів і потаємної волі того, кого ви називаєте богом. А що наша думка може все зробити поетичним, оспіваймо, пані, сластолюбство, його тваринні вияви, най-мерзенніші витівки, його жахливі збочення. Любімо сластолюбство, як те п’янке вино, як той дозрілий плід, що пахощами сповнює уста, як те щастя, що сповнює кожну клітину. Любімо тіло за те, що воно прекрасне, біле, пружне, налите соком, солодке для поцілунків і ніжне на дотик.

Коли митці шукали чистої, досконалої форми келиха, з якого б Мистецтво могло пити п’янкий трунок, вони вибрали подобу жіночих персів, пипки яких нагадують бутон троянди.

Якось я вичитав в одній ученій праці, у Словнику медичних наук, таке визначення жіночих грудей, ніби зроблене паном Жозефом Прюдомом, який став доктором медицини:

"Жіночі груди можна розглядати як щось потрібне і водночас як щось таке, що служить нам для насолоди".

Відкиньмо, з вашого дозволу, користь і залишімо тільки втіху! Чи мали б вони цю божественну форму, яка викликає непогамовну жагу, коли б вони призначались лише для того, щоб годувати немовля?

Хай моралісти, пані, проповідують цноту, а лікарі застерігають, хай поети, ці шахраї, що самі себе обдурюють, оспівують шляхетне єднання душ і всеосяжне щастя; хай негарні жінки виконують свої обов’язки, а розважні чоловіки вершать нікому не потрібні справи; хай мудрагелі мудрують, а священики проповідують — ми ж кохаймося в любощах, що п’янять, зводять з розуму, збуджують, знесилюють, вбивають і воскрешають! Вони, духмяніші за ладан, ніжніші за весняний легіт, вразливіші від оголених нервів, нестримні й невситимі, спонукують творити молитви, чинити лиходійства й подвиги.

Любімо сластолюбство, але не спокійне, не звичайне, не дозволене законом, а невгамовне, шалене, несамовите! Шукаймо його так, як шукають золото чи діаманти, бо воно коштовніше, воно неоціненне, хоча й швидкоплинне! Ловімо його, хай би там що, задля нього умираючи і гинучи від нього!

Хочете, пані, я скажу вам одну істину? Її ви не знайдете в жодній книжці. Щасливі лише ті жінки, які купаються у пестощах. Вони ні за чим

не журяться і марно не гризуться, не жадають нічого, крім нового поцілунка, такого ж солодкого та благодатного, як і попередні.

Жінок, яких пестять не часто, скупо й невміло, мучать марні турботи, скнарість, пиха чи ще щось таке сумне та невеселе.

Жінки ж, пересичені пестощами, нічого не прагнуть, і ні за чим не жалкують. Вони живуть собі спокійно, посміхаючись, немов у чарівних снах, їх ледве зачіпає те, що для інших було б непоправним лихом, бо любощі їм заступають усе, усе зцілюють, втішають у будь-якій журбі.

Як багато я міг би ще сказати!..

Анрі"

Ці обидва листи, писані на японському рисовому папері, були знайдені в сап’яновому гаманчику під лавою, в церкві святої Магдаліни, вчора, після ранішньої відправи.